

Ohlédnutí za rokem 2012

Letošní ohlédnutí za uplynulým rokem bude ohlédnutím za rokem v dějinách jindřichohradeckého muzea dosti výjimečným. Po přibližně dvaceti pěti letech rozsáhlých stavebních a restaurátorských prací jsou všechny objekty, ve kterých dnes naše muzeum působí, v dobrém stavebně technickém stavu, celá muzejní sbírka je uložena ve vyhovujících depozitářích, takřka všechny stálé expozice jsou modernizované, pracovníci působí v důstojných podmínkách a personální situace je stabilizovaná. Bez přehánění lze odpovídajícím konstatovat, že v takové situaci je muzeum ve své stotřicetileté historii snad poprvé. K tomuto stavu přispěla vedle kompetentního a obětavého pracovního týmu v muzeu především vstřícnost ze strany zřizovatele muzea, tj. do roku 2002 České republiky zastoupené Okresním úřadem Jindřichův Hradec a poté Jihočeského kraje, a Města Jindřichova Hradce, které se k našemu muzeu chová jako ke svému, byť naše muzeum má významnou regionální působnost a nepůsobí tedy zdaleka pouze v Jindřichově Hradci.

Výše uvedené úspěchy ale neznamenají, že v našem muzeu jsou již všechny problémy vyřešeny. Ještě je zapotřebí obnovit expozici věnovanou Emě Destinové a především je nutno vybudovat nový archeologický depozitář, neboť archeologické sbírkové předměty jsou jako poslední velká část muzejní sbírky zatím uloženy v různých provizorních, byť ne úplně nevyhovujících prostorách. A kromě těchto větších zbývajících problémů se začínají již rozbíhat stavební opravy těch částí muzejních objektů, které byly opraveny či restaurovány nejdříve, což se týká především kostela sv. Jana Křtitele v Jindřichově Hradci a přilehlého bývalého minoitského kláštera. Přes všechny výše popsané věci vstupuje jindřichohradecké muzeum do dalších let své existence dobře připraveno ve všech ohledech.

Uplynulý rok znamenal i expanzi muzea do dalšího objektu. V dohodě s Jihočeským krajem a Městem Jindřichův Hradec vybudovalo naše muzeum v nové jindřichohradecké kulturní instituci, Domě gobelínů, která působí v novém zámeckém pivovaru, expozici věnovanou životě a dílu Marie Hoppe-Teinitzerové a tuto expozici s Domem gobelínů společně provozuje.

Další potěšující skutečností, kterou uplynulý rok přinesl, je, že se pravděpodobně zastavil pokles návštěvnosti muzea trvající od roku 2008. V roce 2012 navštívilo naše muzeum skoro o 6 tisíc návštěvníků více než v roce předchozím. Navíc novou expozici věnovanou Marii Hoppe-Teinitzerové v Domě gobelínů navštívilo dalších více než 9 tisíc osob. Plný návrat k ročním návštěvnostem kolem 70 tisíc, bez expozice v Domě

gobelínů, však lze očekávat až s ekonomickým zotavením společnosti. Myslím, že ke zvýšení atraktivnosti našeho muzea pro české i zahraniční turisty přispěje radikální obnova většiny expozic v jezuitském semináři. Naprostá většina ohlasů je kladná a potvrzuje tak, že cesta, kterou se muzeum vydalo před více než dvacetiletý je správná.

Děkuji jmenovanému muzeu všem osobám a institucím, které muzeum v uplynulém roce 2012 nějakým způsobem podpořily.

Jaroslav Pikal

Restaurování a konzervace sbírkových předmětů v roce 2012

Muzeum Jindřichohradecka každoročně konzervuje a restaurouje několik desítek předmětů za statisíce korun. Každá část z toho je hrazena z různých typů grantových programů Ministerstva kultury ČR a Jihočeského kraje. Velká část je konzervována vlastní kapacitou, a to na specializovaném konzervátorském pracovišti, jehož duší je odborný konzervátor Luděk Fiála. Hlavní náplní v roce 2012 bylo konzervování předmětů ze dřeva a kovu. Zkonzervováno bylo téměř 130 předmětů. K nejzajímavějším patřily například Křížkova lampa, kostelní zvon ze sanktusové věže kostela sv. Jana Křtitele nebo dřevěné pílovy z archeologických vykopávek v Třeboni.

Zhledem k tomu, že část expozitů každoročně vyžaduje větší restaurátorské zásahy, jsou pro některé zakázky vybírání zkušených restaurátorů z celé České republiky.

V roce 2012 byl takto restaurován například větší soubor předmětů k výstavě Obrazy

z pouli. Jednalo se především o různé typy amuletů jako šou skapulife, morové stuhy, svaté dělky nebo lorétské čepečky, které restaurovaly Markéta Kropáčková z Prahy a Barbora Korbelová z Roztok u Prahy.

Pro fond národopisu byl zrestaurován soubor osmi kusů dámského měšťáckého textilu z poloviny 19. století, v němž se nacházely například fialový hedvábný kostým, hnědé hedvábné šaty, růžová hedvábná halenka s tylem zdobeným flitry a korálky a několik kabátků z období *biedermeieru*. Všechny oděvy byly naadjustovány na speciálně ušitá „těla“ z netkané textilie a umístěny do obalů vyrobených na míru. Tuto náročnou mravenčí práci provedla restaurátorka Hana Štouračová z Brna.

Z fondů knihovny bylo zadáno restaurování deseti rukopisů – pět modlitebních knížek z druhé poloviny 18. a z 19. století, proctový slepoh mladence a čtyři školní sešity Aloise Josefa Landfryse. Dále šest listů pocházejících původně z rodného archivu Landfryšů. Soubor restaurovaných knih dále doplnilo patnáct tisků vytištěných přímo v Jindřichově Hradci a dva svazky biblí – Severnyova Bible česká tištěná v roce 1529 a Bible Melantrichova z roku 1570. Na restaurování knižního fondu se podílely Milana Vaníšová a Markéta Kropáčková z Prahy. Část knižního fondu a návrhy Cyrila Boudy a Františka Kysely pro dílny Marie Teinitzerové restaurovali studenti VOŠG a SPŠG v Praze.

Z fondů historických bylo Helenou Múckovou z Prahy zrestaurováno pět ostrosteleckých terčů s historickými tématy a ve Vyšší odborné škole restaurátorské v Písku komoda vyrobená podle návrhu Josefa Plechánka.

Z uměleckých fondů byly Václavem Vaňkem a Jaroslavem Krejčím zrestaurovány renesanční lavice z kostela sv. Jana Křtitele. Tomáš Lahoda zrestauroval obraz H. Schwägerera „V přístavu“ a portrát Adama I. z Hradce. Raně barokní epitafy z kostela sv. Trojice zrestauroval Jaroslav Fuka.

Alexandra Zvonářová

Jihočeští betlémaři od A do Z

BARTÁK ZDENĚK Profesionální keramik z Bechyně, který tvoří především figurální keramiku, jejíž součástí jsou také tři typy betlémů ve velikosti od 16 do 27 cm. Betlémy vyrábí z červené póroviny, kterou odlévá do forem a po vypálení glazuje baeavnými glazurami. Jeho betlémy byly vystaveny na mnoha výstavách v České republice i v zahraničí

Betlém Jiřího Bürgera

Figurky v průměrné velikosti 23 cm jsou vyřezány z přírodního lipového dřeva. Součástí jsou stáj se Svatou rodinou, oslíkem a volkem, Tři králové, anděl, pastýř, darovníci a muzikanti. U zvonice je pohyblivá figurka pastýře, který rozeznívá zvon. Kolem figur se nacházejí ovečky a s filigránkou přesností vyřezané palmy. Betlém získal ocenění na III. ročníku mezinárodní soutěže „Nožik Tomáše Krýží“.

BÜRGER JIŘÍ Amatérský řezbář, původním povoláním technik, tvořící od roku 1990 v Nových Homolích u Českých Budějovic se pokouší ve své tvorbě dosáhnout dokonalosti gotické řezby, ušlechtilosti polychromie, řasení a vlasové vlny. Jeho motivací je zájem o náboženství a výtvarné umění. Za řezbářský materiál si vybírá lípu a konečnou úpravu provádí lehkým obarvením. Používá mořidla a voskování. Je autorem několika větších i menších betlémů a solitérů. Největší betlémy mají rozměr 200 x 100 x 50 cm. Za svou práci získal řadu ocenění. Byl jedním z výherců II. ročníku „Nožik Tomáše Krýží“. Jeho práce byly prezentovány na mnoha mezinárodních výstavách v Rakousku, Německu a v Itálii.

ČENĚK MIROSLAV A materský tvůrce z Hluboké nad Vltavou se řezbářství věnuje již téměř třicet let. Vytváří prosté betlémy bez zbytečných ozdob. Podobu figur přizpůsobuje době a místu vzniku biblické legendy. Oblečení je jednoduché bez zdůraznění orientálního charakteru postav. Mimikou a gesty figur se snaží vyjádřit jejich citové pohnutí. Postavy jsou vysoké 30 cm a jsou vytvořeny z přírodního lipového dřeva. Častým doplňkem betlémů jsou zvířata.

DOLEJŠKOVÁ MILADA Lékařka z Českých Budějovic se k betlémské tvorbě dostala před patnácti lety, kdy si zhlíny vymodelovala postavu Ježíška a k němu pak dalších dvacet součástí. Vypálené figury, vysoké kolem 12 cm, byly kolorované barvou na keramiku. V průběhu patnácti let vyrobila pro sebe, své syny a známé celkem pět betlémů, které se lišily velikostí figurek a povrchovou úpravou. Nějnověji vytváří betlémy vyrobené z několika dnuhů hlíny a kolonované roztokem železa.

Betlém Milady Dolejškové

Alexandra Zvonářová

Zprávy:

Expozice Muzea Jindřichohradce v jezuitském semináři jsou pro veřejnost uzavřeny. Městská vyhládková věž je pro veřejnost uzavřena. **Výstavní prostory v minoritském klášteře** jsou pro veřejnost uzavřeny. **Kostel sv. Jana Křtitele** je pro veřejnost uzavřen.

Knihovna Muzea Jindřichohradce s **badatelnou** ve Štítného ulici poskytují služby pro veřejnost celoročně v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin.

NOVÁ SEZÓNA V MUZEU ZAČNE V SOBOTU 30. 3. 2013 ZPŘÍSTUPNĚNÍM EXPOZIC V JEZUITSKÉM SEMINÁŘI.

***

Spolek Přátel starého Jindřichova Hradce pořádá v **pondělí 11. února od 18.30 hodin** svou **VALNOU HROMADU**, po které následuje tradiční přednáška PaedDr. Františka Fůbada s názvem **JINDŘICHU V HRADEC PŘED 100 LETY – ROK 1913**. Konference sál muzea ve Štítného ulici. Vstup volný.

***

Při únorovém setkání spolku Přátel starého J. Hradce se začínají vybírat členské příspěvky a členům spolku budou rozdávány Vlastivědné sborníky Dačicka, Jindřichohradce a Třeboňska 24 a Výroční zprávy za rok 2012. Výše příspěvku se nemění – zůstává stále ve výši 60 Kč za člena. Pokud nebudete moci zaplatit své příspěvky na setkání spolku, je možno je uhradit v Muzeu Jindřichohradce ve Štítného ulici v kanceláři č. 226 u P. Míchalové v pondělí a středu od 9.00 – 11.00 hodin nebo jindy po telefonické domluvě na tel. 728 976 004.

***

Muzeum Jindřichohradce se přihlásilo se svými zrekonstruovanými prostorami a novými expozicemi do soutěže Gloria musicalis 2012, kterou již XI. rokem vyhlašuje Asociace muzeí a galerií ČR. Naše muzeum se přihlásilo do kategorie Počín roku. Slavnostní vyhlášení výsledků soutěže proběhne 16. května 2013 v Praze.

***

Do sbírek Muzea Jindřichohradce a přibývalo za rok 2012 celkem 188 přínutkových čísel, což odpovídá 81 položkám a souborům. Z toho nabylo muzeum celkem 102 sbírkové předměty darem, 72 předměty vlastním sběrem nebo výzkumem a ostatní byly do sbírek muzea zakoupeny. Celkem 4 předměty byly ze sbírek vyřazeny, 3 ks z fondu národopisu pro špatný stav a jeden obraz byl vrácen aukční síní, neboť bylo zjištěno, že byl špatně určen autor a obraz tak pozbyl pro muzeum význam. Sbírkotvorná komise se sešla dvakrát ročně.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradce Ročník XXII. 2/2013

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Píkal Registrční značka MK ČR I 1673

Výkonný redaktor: Pavla Míchalová www.njh.cz

Adresa: Muzeum Jindřichohradce, Balbínovo nám. 19/I, 377 01 Jindřichův Hradec

Telefon: 384 363 660 (pokladna), 384 363 661 (pracovní), E-mail: muzeum@njh.cz